

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Miluše Doškové a soudců JUDr. Vojtěcha Šimíčka a JUDr. Karla Šimky v právní věci žalobce: **P. M. M.** zastoupeného JUDr. Ing. Jiřím Malantou, advokátem se sídlem Wurmova 16, 602 00 Brno, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, PP 21/OAM, Praha 7, ve věci kasační stížnosti proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 29. 9. 2005, č. j. 64 Az 4/2005 - 21,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **se z a m í t á .**
- II.** Žalovanému **se n e p ř i z n á v á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

Včas podanou kasační stížností napadl žalobce (dále označován jako „stěžovatel“) nadepsaný rozsudek krajského soudu, kterým byla zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí žalovaného ze dne 29. 12. 2004, č. j. OAM-3519/VL-20-04-BZ-2004. Tímto rozhodnutím byla žádost stěžovatele o azyl zamítnuta jako zjevně nedůvodná podle § 16 odst. 1 písm. e) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“).

Ve své kasační stížnosti stěžovatel uvádí, že žalobou napadené rozhodnutí nebylo založeno na objektivním a určitém zjištění skutkového stavu, a to v důsledku zobecnění informací správním orgánem a chybějící individualizace posuzovaného případu. Ze strany žalovaného tak došlo k porušení § 19 odst. 1 zákona o azylu. Porušení povinností zjistit

veškeré údaje potřebné pro vydání rozhodnutí ve věci azylu spočívá ve zobrazení informací, které jsou správním orgánem pouze interpretovány a nikoliv zjišťovány. Stejnou povinnost stanoví i ustanovení § 3 odst. 3 a 4 a § 32 zák. č. 71/1967 Sb., správního řádu, ve znění platném ke dni rozhodnutí žalovaného (dále jen „spr. ř.“). Stěžovatel má za to, že z hlediska zásady materiální pravdy byl správní orgán i krajský soud povinen zjistit všechny okolnosti daného případu, bez ohledu na vylíčení osobní situace a vylíčení důvodů, které přiměly stěžovatele opustit Bulharsko. Stěžovatel dále uvádí, že řízení před správním orgánem i krajským soudem trpí vadami pro nedostatečné zjištění materiální pravdy, a to z hlediska chybějící odpovědi na otázku, zda stěžovatel byl pronásledován z důvodů, které zakládají právo na udělení azylu. V těchto řízeních nebyla ani objektivně posuzována otázka, zda mohl stěžovatel pociťovat odůvodněný strach z pronásledování z důvodu svého postavení, případně příslušnosti k určité sociální skupině.

Stěžovatel má dále za to, že žalovaný a posléze i krajský soud nesprávně posoudili právní otázku, zda splňuje podmínky dle § 12 zákona o azylu, zejména pak ustanovení § 12 písm. b) téhož zákona. Stěžovatel uvádí, že trpí odůvodněným strachem z pronásledování z důvodu příslušnosti k tureckému etniku a svému muslimskému náboženskému vyznání, kterému byl vystaven ve svém domovském státě před útekem do ČR.

Současně v rámci kasační stížnosti požádal stěžovatel o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

Žalovaný ve svém vyjádření sděluje, že popírá oprávněnost podané kasační stížnosti, neboť se domnívá, že jak jeho rozhodnutí ve věci azylu ve všech částech výroku, tak i rozsudek soudu byly vydány v souladu s právními předpisy. Uvádí, že žádost stěžovatele byla zamítnuta jako zjevně nedůvodná, a proto se nemůže v řízení o kasační stížnosti dovolávat posouzení azylu dle § 12 a § 14 zákona o azylu. Žalovaný proto navrhuje kasační stížnost zamítnout a odkladný účinek pro nedůvodnost nepřiznat.

Ze správního spisu žalovaného Nejvyšší správní soud zjistil následující skutečnosti rozhodné pro posouzení důvodnosti kasační stížnosti. Žádost o udělení azylu podal stěžovatel dne 7. 12. 2004 a pohovor k této žádosti s ním byl proveden dne 22. 12. 2004. Jako důvod své žádosti o azyl uvedl, že on a jeho rodina jako Turci v Bulharsku nejsou považováni za lidi. Mladší syn je ve škole stále bit spolužáky a je nazýván Cikánem. Dále konstatoval, že v dubnu 2004 si koupil auto od soukromé osoby, dal ho do servisu a člověk, který mu to auto prodal, ho ze servisu odcizil. Stěžovatel podal žalobu na okresní soud, ale nedostal žádnou odpověď. Asi za měsíc za ním přišel okrskový policista a vedl vyšetřování ve věci krádeže. Zjistil, že stěžovatel auto skutečně koupil a bylo mu ze servisu odcizeno. Soud v této věci nijak nerozhodl. Nedomohl se ničeho. Uvedl, že nevěděl na koho by se měl obrátit. Bulhaři Turky v Bulharsku nechtějí. Tvrdil, že se bojí člověka, který mu prodal a odcizil auto, protože má příbuzné na policii. Přijel do ČR, aby jeho děti měly normální život. V ručně psaném prohlášení tyto skutečnosti zopakoval. Ve výše zmíněném pohovoru doplnil, že ohledně synových problémů navštívil ředitele, který řekl, že děti upozorní a že už to nebude pokračovat, ale synovy potíže pokračovaly. Syn si stěžovatel také učitelce, která jim vysvětlila, že nemůže nic dělat a že děti napomenula. Do jiné školy stěžovatel dítě nepřeradil. Konkretizoval také svoje problémy s krádeží auta. Automobil zakoupil od soukromé osoby v dubnu 2004. Měl doklady, ale ještě nebylo v registru majitelů přepsáno na jeho jméno. Umístil vůz do autoservisu. Nějaký člověk,

kterého pak viděl na ulici v policejní uniformě, ho pak o auto připravil. Stěžovatel uvedl, že to bylo na popud původního majitele auta, který z něj chtěl „vyrazit další peníze“. Stěžovatel na místní policii popsal událost a podal žalobu na původního majitele auta. Domnívá se, že policie žádost nevyšetřovala, protože mu z policie neodepsali. V září 2004 proto podal žalobu na okresní soud v Razgadu. Stěžovatel nečekal na dořešení svého případu na policii nebo u soudu, protože dospěl k závěru, že obě složky nekonají ve věci a jen si „ho přehazují“. Nikde se dále nedotazoval na stav vyšetřování, nekontaktoval žádné další státní orgány. Doplnil, že se necítí být občanem Bulharska, protože na něj bulharští spoluobčané nahlíží skrz prsty, například v nemocnici, a byl nazván Cikánem.

Žalovaný svým rozhodnutím ze dne 29. 12. 2004, č. j. OAM-3519/VL-20-04-BZ-2004 žádost stěžovatele o azyl zamítnul jako zjevně nedůvodnou podle § 16 odst. 1 písm. e) zákona o azylu. V odůvodnění tohoto rozhodnutí uvedl, že v průběhu správního řízení bylo zjištěno, že v případě stěžovatele lze Bulharsko považovat za bezpečnou zemi původu ve smyslu zákona o azylu.

Krajský soud se ve svém rozsudku ztotožnil se skutkovými i právními závěry žalovaného vyslovenými v žalobou napadeném správním rozhodnutí. Konstatoval, že stěžovatel v průběhu správního řízení neuvedl žádné skutečnosti, které by byly podřaditelné pod důvody pro udělení azylu podle § 12 zákona o azylu. Zemí původu stěžovatele je Bulharsko, odkud stěžovatel do ČR přicestoval. Tato země splňuje kritéria bezpečné země původu ve smyslu zákona o azylu a tento fakt stěžovatel svými tvrzeními nijak nezpochybil. Žalovaný proto nepochybil, když žádost stěžovatele zamítl jako zjevně nedůvodnou podle § 16 odst. 1 písm. e) zákona o azylu.

Kasační stížnost je podle § 102 a násl. zákona 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), přípustná a podle jejího obsahu jsou v ní namítány důvody odpovídající ustanovení § 103 odst. 1 písm. a), b) s. ř. s., neboť stěžovatel namítá, že žalovaný a posléze i krajský nesprávně posoudili právní otázku, zda splňuje podmínky dle § 12 zákona o azylu [§ 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.], a dále namítá, že žalovaný nedostatečně zjistil skutkový stav [§ 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s.]. Rozsahem a důvody kasační stížnosti je Nejvyšší správní soud podle § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s. vázán.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek v rozsahu kasační stížnosti a v rámci uplatněných důvodů a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Nejvyšší správní soud nejprve vážil nezbytnost rozhodnutí o žádosti o odkladný účinek kasační stížnosti. Dospěl k závěru, že o ní není třeba rozhodovat tam, kde je stěžovatel chráněn před důsledky rozsudku krajského soudu režimem pobytu za účelem strpění podle § 78b odst. 1, 2 zákona o azylu (cizinec má nárok na udělení víza za účelem strpění pobytu mj., pokud žádost doloží dokladem o podání kasační stížnosti proti rozhodnutí soudu o žalobě proti rozhodnutí ministerstva ve věci azylu a návrhu na přiznání odkladného účinku - takové vízum opravňuje cizince k pobytu na území po dobu platnosti víza, která je 365 dnů; na žádost cizince odbor cizinecké a pohraniční policie platnost víza prodlouží, a to i opakovaně) - ze zákona platnost uvedeného víza zaniká právní mocí rozhodnutí o kasační stížnosti. Pozitivní rozhodnutí o žádosti o odkladný účinek by tedy nemělo z hlediska ochrany stěžovatele žádný význam, negativní by před rozhodnutím o kasační stížnosti bránilo řádnému soudnímu řízení. Při rozhodnutí o kasační stížnosti pak je rozhodnutí o odkladném účinku nadbytečné, neboť obecně může přiznání odkladného účinku kasační stížnosti přinést ochranu jen do doby rozhodnutí o této stížnosti.

Důvod kasační stížnosti podle § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. není dán. Námitka, že napadené rozhodnutí nebylo založeno na objektivním a určitém zjištění skutkového stavu, není důvodná. Žalovaný správní orgán řádně zjistil skutkový stav, zejména pak ze žádosti o azyl a z důkladně vedeného pohovoru se stěžovatelem zcela dostatečně zjistil důvody, pro které stěžovatel žádá o poskytnutí azylu. Nejvyšší správní soud souhlasí s tvrzením stěžovatele, že zásada materiální pravdy je jednou ze základních zásad demokratického právního státu, ale v žádném případě nemůže být chápána tak, že by správnímu orgánu, potažmo soudu, vznikala povinnost domýšlet právně relevantní důvody pro udělení azylu, případně důvody pro posouzení skutečnosti, že stěžovatelova země původu pro něj není bezpečnou zemí původu ve smyslu § 2 odst. 2 zák. o azylu. Pokud tedy stěžovatel neuváděl skutečnosti, které by obsah zpráv o situaci ve stěžovatelově zemi původu, které měl žalovaný k dispozici k rozhodnutí a jsou součástí správního spisu, zpochybňovaly, lze považovat takovéto zjištění skutkového stavu za dostatečné. Povinnost zjistit skutečný stav věci dle ustanovení § 32 spr. ř. má správní orgán pouze v rozsahu důvodů, které žadatel v průběhu správního řízení uvedl (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 11. 2003, č. j. 2 Azs 27/2003 - 59, publikován pod č. 181/2004 Sb. NSS; srov. též rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 2. 2004, č. j. 5 Azs 50/2003 - 47, dostupné na www.nssoud.cz). Stěžovatel popsal důvody, proč žádá o azyl, podrobně v návrhu na zahájení řízení o udělení azylu. K těmto důvodům i jejich širšímu kontextu, zejména k okolnostem, za kterých opustil zemi původu, a o jeho sociální situaci s ním pak správní orgán vedl dostatečně podrobný pohovor, při kterém stěžovateli kladl otázky směřující k podstatě věci a umožňující mu jeho žádost o azyl podrobněji specifikovat a zdůvodnit. Rozhodnutí správního orgánu je nepochybně plně srozumitelné, jednoznačně popisuje zjištěný skutkový stav, přičemž vychází z provedených důkazů a obsahuje logicky postavené důvody, o které se opírá. Nejvyšší správní soud tedy nezjistil porušení žádného s ustanovení spr. ř. ani zákona o azylu.

Nejvyšší správní soud se dále zabýval stěžovatelovou námitkou opírající se o ust. § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.

Vedle pozitivního vymezení předpokladů pro udělení azylu v § 12 zákona azylu, stanoví tento zákon také vylučující důvody, při jejichž naplnění žadateli azyl udělit nelze; tyto důvody jsou taxativně stanoveny v § 15 a § 16 tohoto zákona. Naplnění podmínek vymezených v ustanovení § 16 odst. 1 tohoto zákona, tj. podmínek pro zamítnutí žádosti jako zjevně nedůvodné, vylučuje posouzení žádosti podle § 12 téhož zákona (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Azs 47/2003 - 130, publikován pod č. 244/2004 Sb. NSS; srov. dále rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 5. 2004, č. j. 7 Azs 124/2004 - 45, publikováno pod č. 349/2004 Sb. NSS). Nejvyšší správní soud se proto v souladu s touto konstantní judikaturou při hodnocení předmětné stížní námítky zaměřil na otázku, zda v tomto případě byly splněny podmínky pro aplikaci ust. § 16 odst. 1 písm. e) zákona o azylu a již se nezabýval otázkou, zda stěžovatelovy problémy v zemi původu lze podřadit pod ust. § 12 zákona o azylu, jak je tvrzeno v kasační stížnosti.

Podle ust. § 16 odst. 1 písm. e) zákona o azylu se žádost o udělení azylu zamítne jako zjevně nedůvodná, jestliže žadatel přichází ze státu, který Česká republika považuje za třetí bezpečnou zemi nebo bezpečnou zemi původu, nebude-li prokázáno, že v jeho případě

tento stát za takovou zemi považovat nelze. Dle § 2 odst. 1 téhož zákona se bezpečnou zemí původu rozumí stát, jehož je cizinec státním občanem, nebo v případě osoby bez státního občanství stát posledního trvalého bydliště, v němž státní moc dodržuje lidská práva

a je způsobilá zajistit dodržování lidských práv a právních předpisů, který jeho občané nebo osoby bez státního občanství neopouštějí z důvodů uvedených v § 12, který ratifikoval a dodržuje mezinárodní smlouvy o lidských právech a základních svobodách a který umožňuje činnost právníkům osobám, které dohlíží nad stavem dodržování lidských práv. Meritem rozhodování důvodnosti této stížní námitky je tedy posouzení otázky, zda je Bulharsko (neboť stěžovatel má bulharské státní občanství a z Bulharska do ČR přicestoval) pro stěžovatele bezpečnou zemí původu ve smyslu § 2 zákona o azylu.

Nejvyšší správní soud se ztotožňuje s posouzením žalovaného i krajského soudu, že Bulharsko pro stěžovatele bezpečnou zemí původu je. Jak vyplývá ze zpráv, které měl žalovaný při rozhodování k dispozici (zprávy MV ČR a informace MZV ČR) a které stěžovatel v průběhu správního a soudního řízení svými tvrzeními nezpochybnil, je Bulharsko státem založeným na systému parlamentní demokracie a jeho Ústava zaručuje spravedlivou justici. Bulharsko přistoupilo k Evropské úmluvě o ochraně lidských práv a svobod, k Mezinárodnímu paktu o občanských a politických právech a opčnímu protokolu k tomuto paktu, k Mezinárodní úmluvě o odstranění všech forem rasové diskriminace. Na území Bulharska působí bez omezení řada místních a mezinárodních nevládních organizací, které mohou svobodně vyšetřovat případy porušování lidských práv. Z výše uvedených zpráv nevyplývá, že by turecká menšina (která je v Bulharsku menšinou nejpočetnější) byla vystavena pronásledování ve smyslu § 12 zákona o azylu, a z tvrzení stěžovatele nevyplývá, že v jeho konkrétním případě by tomu bylo jinak. Stěžovatel ani nepočkal na výsledek vyšetřování jeho problémů se soukromými osobami, nevyčkal přiměřenou dobu na výsledek soudního řízení ani si na postup policie a soudu, považoval-li jej za nestandardní, nestěžoval u jiných státních orgánů. Nepokusil se ani hledat pomoc u nevládních organizací, které v Bulharsku působí.

Nad rámec nosných důvodů tohoto rozhodnutí a na okraj Nejvyšší správní soud poznamenává, že ani ze zpráv nevládních organizací, zabývajících se dodržováním lidských práv, nevyplývá nic, co by svědčilo o pronásledování turecké menšiny v Bulharsku (srov. např. <http://web.amnesty.org/report2004/bgr-summary-eng>).

Nejvyšší správní soud tedy nezjistil naplnění žádného z důvodů kasační stížnosti uplatňovaných stěžovatelem. Kasační stížnost proto podle § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl.

Stěžovatel neměl ve věci úspěch, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti ze zákona (§ 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s.). Žalovaný správní orgán měl ve věci úspěch, nevznikly mu však náklady řízení o kasační stížnosti přesahující rámec jeho běžné úřední činnosti. Žalovanému se proto nepřiznává právo na náhradu nákladů řízení (§ 60 odst. 4 in fine ve spojení s § 120 s. ř. s.).

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 18. května 2006

JUDr. Miluše Došková
předsedkyně senátu